

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Чорноморський національний університет імені Петра Могили  
Факультет економічних наук  
Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор  
Іщенко Н.М.

“01” Вересня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Тренінг курс:**

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ФАХОМ**

Спеціальність 073 Менеджмент

Розробник

Дранус Л.С.

Завідувач кафедри розробника

Стоян О.Ю.

Завідувач кафедри спеціальності

Стоян О.Ю.

Гарант освітньої програми

Дранус Л.С.

В.о. декана факультету економічних наук

Белінська С.М.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2021 рік

## 1. Опис навчальної дисципліни

| Найменування показника   | Характеристика дисципліни                              |              |
|--|--|--------------|
| Найменування дисципліни  | Тренінг курс: Методологія наукових досліджень за фахом |              |
| Галузь знань   | 07 "Управління та адміністрування"                     |              |
| Спеціальність  | 073 Менеджмент   |              |
| Спеціалізація (якщо є)   |  |              |
| Освітня програма   | Менеджмент   |              |
| Рівень вищої освіти  | Другий (магістерський)                                 |              |
| Статус дисципліни  | Нормативна   |              |
| Курс навчання  | 5  |              |
| Навчальний рік   | 2021-2022 н.р.   |              |
| Номер(и) семестрів (триместрів):   | Денна форма  | Заочна форма |
|  | 9  |              |
| Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин   | 3 кредитів / 90 годин                                  |              |
| Структура курсу:<br>– лекції<br>– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)<br>– годин самостійної роботи студентів | Денна форма  | Заочна форма |
|  | -  |              |
|  | 30   |              |
|  | 60   |              |
| Відсоток аудиторного навантаження  | 33   |              |
| Мова викладання  | українська   |              |
| Форма проміжного контролю (якщо є)   |  |              |
| Форма підсумкового контролю  | залік  |              |

## 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: навчити здобувачів вищої освіти основам методології наукового дослідження за профілем їх майбутньої професії та формування системи знань магістрів з методології, теорії та технології науково-дослідницької діяльності, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, на студентському рівні, на етапах подальших досліджень.

Завдання: теоретична підготовка з питань сутності понять і категорій методологій наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у галузі наукових досліджень, у здійсненні пошуку й опрацюванні наукової інформації, у формулюванні мети, завдань і висновків дослідження; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику.

Передумови вивчення дисципліни: освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня «Менеджмент». Тренінг-курс "Методологія наукових досліджень за фахом" є обов'язковою компонентою ОП циклу професійної підготовки (нормативні навчальні дисципліни). Вивчення курсу передбачено у першому семестрі 5 курсу та базується на загальних знаннях, отриманих під час опанування фундаментальних та спеціальних дисциплін, що були передбачені протягом навчання за першим (бакалаврським) рівнем підготовки.

Очікувані результати навчання: здатність проведення досліджень на відповідному рівні застосовуючи навички до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні; аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально; виявляти здатність до саморозвитку, навчання впродовж всього життя та ефективного самоменеджменту.

Здобувач вищої освіти в результаті вивчення тренінг-курсу

*повинен знати:*

- цілі та завдання наукових досліджень;

- методологію проведення наукових досліджень в умовах практичної діяльності;

- наукову термінологію й вміти її вірно використовувати;

- особливості проектування та організації експериментів;

- правила оформлення результатів НДР;

*повинен вміти:*

- застосовувати отримані знання у науково-дослідній роботі для пошуку, накопичення та обробку наукової інформації;

- планувати та організовувати наукові дослідження, обґрунтувати актуальність проблеми дослідження, визначати мету, гіпотезу, об'єкт та предмет дослідження;

- ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень для проведення аналізу теоретико-експериментальних даних;

- формулювати висновки та пропозиції відповідно вимог до наукових праць

- представляти результати наукових досліджень у вигляді наукового звіту, статті або тез доповіді;

- раціонально організовувати наукові дослідження.

## Програмні компетенції

### *інтегральна компетентність*

- Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають продовження досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

### *загальні компетентності:*

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. (ЗК1)
- Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. (ЗК3)
- Здатність діяти на основі етичних міркувань. (ЗК5)
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність). (ЗК6)
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК7)

### *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:*

- Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту. (СК3)

### *програмні результати навчання:*

- Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. (ПРН1)

- Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. (ПРН2)

- Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. (ПРН6)

- Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. (ПРН9)

- Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу. (ПРН11)

### 3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

|    | Теми   | Лекції | Практичні<br>(семінарські,<br>лабораторні,<br>півгрупові) | Самостійна<br>робота |
|----|--|--------|---|----------------------|
| 1  | Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі                   |        | 2   | 6                    |
| 2  | Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових знань     |        | 4   | 6                    |
| 3  | Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання           |        | 6   | 6                    |
| 4  | Тема 4. Структура наукового дослідження  |        | 2   | 6                    |
| 5  | Тема 5. Робота з науковою інформацією  |        | 2   | 6                    |
| 6  | Тема 6. Підготовчий етап наукового дослідження                                   |        | 4   | 6                    |
| 7  | Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура              |        | 2   | 6                    |
| 8  | Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту студентських наукових робіт |        | 4   | 6                    |
| 9  | Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження                |        | 2   | 6                    |
| 10 | Тема 10. Академічна доброчесність.   |        | 2   | 6                    |
|    | Всього за курсом   |        | <b>30</b>   | <b>60</b>            |

#### 4. Зміст навчальної дисципліни

##### 4.1. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

| № | Тема заняття / план  |
|---|--|
| 1 | <p><b>Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі</b></p> <p>1.1. Поняття науки та її функції</p> <p>1.2. Передумови виникнення та етапи розвитку науки</p> <p>1.3. Критерії науковості та етика науки</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Інтерпретація сутності науки та її функцій. Історичні етапи становлення та розвитку науки Сучасна наука в світі та Україні її особливості. Поняття наукової роботи здобувачів вищої освіти. Організація наукової роботи у вищому навчальному. Основні критерії науковості. Поняття етики науковця</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 2 | <p><b>Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових досліджень</b></p> <p>2.1. Особливості наукової діяльності</p> <p>2.2. Принципи наукового пізнання</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Відмінності між індивідуальною та колективною науковою діяльністю. Принципи наукового пізнання: принцип детермінізму, принцип відповідності та принцип субсидіарності (доповнюваності). Форми організації наукових знань (факт, положення, поняття) Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-дедукція, формалізація, ідеалізація. Форми організації наукових досліджень Форми фінансування науково-дослідної діяльності</p> <p><i>Практичні завдання</i></p> |
| 3 | <p><b>Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових досліджень</b></p> <p>2.3. Форми організації наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Форми організації наукових знань (факт, положення, поняття) Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-дедукція, формалізація, ідеалізація. Форми організації наукових досліджень Форми фінансування науково-дослідної діяльності</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>   |
| 4 | <p><b>Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання</b></p> <p>3.1. Засоби наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Матеріальні засоби пізнання спостереження, вимірювання,</p>   |

|   |   |
|---|---|
|   | <p>експерименту. Інформаційні засоби пізнання. Математичні засоби пізнання. Логічні засоби пізнання. Мовні засоби пізнання.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 5 | <p><b>Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання</b></p> <p>3.2. Теоретичні методи наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Методи роботи з поняттями Загальнологічні методи дослідження (аналіз та синтез; дедукція і індукція; аналогія; абстрагування та узагальнення). Метод моделювання Методи теоретичного та імпіричного дослідження Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії).</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>   |
| 6 | <p><b>Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання</b></p> <p>3.2. Емпіричні методи наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Методи теоретичного та імпіричного дослідження Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії). Емпіричні методи наукових досліджень.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>   |
| 7 | <p><b>Тема 4. Структура наукового дослідження</b></p> <p>4.1. Загальна структура наукового дослідження</p> <p>4.2. Фаза проектування наукового дослідження</p> <p>4.3. Технологічна фаза наукового дослідження</p> <p>4.4. Рефлексивна фаза наукового дослідження</p> <p>4.5. Візуалізація результатів наукового дослідження</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Загальна структура наукового дослідження. Три основні фази наукового дослідження: проектування дослідження; проведення дослідження; оцінку і самооцінку, рефлексію його результатів. Фаза проектування наукового дослідження (концептуальна стадія, побудова гіпотези, конструювання, технологічна підготовка дослідження). Технологічна фаза наукового дослідження (проведення дослідження та оформлення результатів). Перевірка побудованої наукової гіпотези. Рефлексивна фаза наукового дослідження: елементарна рефлексія; наукова рефлексія; філософська рефлексія. Візуалізація результатів наукового дослідження</p> <p><i>Практичні завдання</i></p> |
| 8 | <p><b>Тема 5. Підготовчий етап наукового дослідження</b></p> <p>5.1. Вибір теми наукового дослідження.</p> <p>5.2. Планування науково-дослідної роботи.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Вибір теми роботи: актуальність; новизна і</p>   |



|    |   |
|----|---|
|    | <p>перспективність; наявність теоретичної бази; відповідність між складністю теми та особистими можливостями дослідника успішно розкрити і дослідити дану тему; зв'язок теми з конкретними планами і програмами; можливість отримання від впровадження результатів дослідження значного технічного, економічного та соціального ефекту. Формулювання назви наукового дослідження. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження. Складання плану наукової роботи.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 9  | <p><b>Тема 6. Робота з науковою інформацією</b></p> <p>6.1. Основні джерела наукової інформації.</p> <p>6.2. Аналіз літературних джерел.</p> <p><i>Питання для обговорення :</i></p> <p>Поняття про наукову інформацію. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідницькій роботі. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 10 | <p><b>Тема 6. Робота з науковою інформацією</b></p> <p>6.3. Вивчення та обробка даних в сфері менеджменту.</p> <p><i>Питання для обговорення :</i> Плагіат та запозичення тексту, правила оформлення посилання на науковий текст. Оформлення бібліографії.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>   |
| 11 | <p><b>Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура</b></p> <p>7.1. Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом</p> <p>7.2. Структура наукового тексту</p> <p>7.3. Загальні вимоги до оформлення наукового тексту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом Структура наукового тексту (назва, зміст, анотація/резюме, вступ, опис проблеми, аналіз варіантів та обґрунтування власних наукових положень, опис проведеного дослідження й отриманих результатів, висновки та рекомендації, додатки, бібліографія).</p> <p><i>Практичні завдання</i></p> |
| 12 | <p><b>Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту наукових робіт</b></p> <p>8.1. Особливості підготовки рефератів і доповідей.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Основні ознаки наукової роботи. Мова та стиль наукової роботи. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Вибір методів дослідження. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків.</p>  |

|    |  |
|----|--|
|    | <i>Практичні завдання</i>  |
| 13 | <p><b>Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту наукових робіт</b></p> <p>8.2. Особливості підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Кваліфікаційна робота магістра як самостійна науково-дослідницька робота (завдання, структура, вимоги та технологія підготовки, захист магістерської роботи)</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 14 | <p><b>Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основні формами апробації наукових досліджень</li> <li>2. Експериментальне впровадження</li> <li>3. Рівні впровадження результатів наукових досліджень</li> <li>4. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств.</li> </ol> <p><i>Питання для обговорення :</i>Сутність та відмінності видів наукової продукції: виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах, наукових, науково-практичних конференціях, наукова стаття. Вимоги до рукописів наукових праць: структура, зміст, вимоги оформлення. Визначення особливостей наукової мови. Правила етикету цитування та посилань на використаний матеріал.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>  |
| 15 | <p><b>Тема 10. Академічна доброчесність.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.10. Академічна доброчесність.</li> <li>2.10. Правила цитування на інформаційне джерело</li> <li>3.10. Система законодавства у сфері авторського права.</li> </ol> <p><i>Питання для обговорення :</i>Принципи академічної доброчесності. Плагіат. Відкритий доступ до інформації. Інформаційно-пошукові системи. Поняття академічної доброчесності. Рекомендації МОН України щодо впровадження забезпечення академічної доброчесності у ЗВО. Академічна чесність у виконанні наукових досліджень. Плагіат та його різновиди. Відкритий доступ до інформації. Інформаційно-пошукові системи. Види інформації, джерела інформації. Правила цитування на інформаційне джерело. Інформаційна етика. Авторське право та суміжні права.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p> |

## 5. Завдання для самостійної роботи

### Тематика наукових досліджень

1. Управління конфліктами на підприємстві
2. Управління ефективністю підприємства
3. Ефективність управлінських рішень та критерії оцінки в діяльності організації.
4. Управлінське консультування в сучасних умовах господарювання
5. Управління комерційною діяльністю
6. Управління ціновою політикою підприємства
7. Стратегічне управління розвитком підприємства
8. Управління персоналом на підприємстві
9. Управління формуванням трудового колективу підприємства (об'єднання) в сучасних умовах господарювання.
10. Формування кадрової політики підприємства.
11. Менеджмент підприємства у кризових ситуаціях.
12. Управління процесом організаційних змін підприємства у кризовій ситуації.
13. Антикризові засади управління підприємство
14. Управління кар'єрою працівників на підприємстві
15. Управління звільненням персоналу в організаціях.
16. Ділова кар'єра та методи оцінки конкурентоспроможності працівника
17. Управління інтелектуальним капіталом
18. Використання інформаційних технологій в системі управління підприємства
19. Управління інноваціями та розробка бізнес – плану інноваційного проекту на підприємстві.
20. Розробка стратегії диверсифікації діяльності підприємства.
21. Розробка системи менеджменту в малому бізнесі
22. Управління конкурентоспроможністю продукції підприємства
23. Організаційний механізм управління підприємством
24. Стратегічне управління розвитком підприємства
25. Механізм формування системи стратегічного управління підприємством.
26. Управління стратегічними змінами на підприємстві
27. Розробка корпоративної стратегії підприємства на підставі SWOT – аналізу
28. Мотивація в системі менеджменту підприємства
29. Управління конкурентоспроможністю підприємства
30. Організація реалізації управлінських рішень на підприємстві

31. Управління виробничим потенціалом підприємства
32. Управління портфелем інвестицій підприємства.
33. Управління ризиками реалізації інвестиційного проекту
34. Організаційно-економічні засади формування інноваційної стратегії розвитку підприємства
35. Творчий підхід до управлінської діяльності
36. Принципи та методи управління інноваційною діяльністю
37. Інноваційний менеджмент підприємства
38. Інноваційна стратегія фірми у формуванні конкурентоспроможного портфеля.
39. Методи активізації творчого потенціалу особистості
40. Антикризові засади управління інноваційною діяльністю підприємства
41. Формування інноваційної стратегії розвитку підприємства
42. Формування організаційної культури інноваційної діяльності підприємства
43. Застосування загального менеджменту якості на підприємстві.
44. Формування іміджу підприємства як елемента конкурентоспроможності.
45. Впровадження концепції логістики в систему управління підприємством.
46. Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства.

## **6. Забезпечення освітнього процесу**

Для більш якісного викладання лекційного матеріалу та зручного проведення семінарських занять аудиторії мають бути забезпечені:

- проєкційним мультимедійним обладнанням (проєктор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- доступом до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; –OS: Windows, Android, iOS; –Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge;
- програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- системою електронного навчання Moodle 3.9
- тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, комплект канцелярського приладдя для творчості: маркери, олівці, кольорові стікери, ватман, блокнот для фліпчарту тощо)

## **7. Підсумковий контроль**

### **Перелік питань до заліку:**

#### **Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі**

1. Поняття науки та її функції
2. Передумови виникнення та етапи розвитку науки
3. Критерії науковості та етика науки
4. Сучасна наука в світі та Україні її особливості
5. Поняття наукової роботи здобувачів вищої освіти
6. Організація наукової роботи у вищому навчальному
7. Основні критерії науковості
8. Поняття етики науковця

#### **Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації**

##### **наукових досліджень**

1. Особливості наукової діяльності
2. Принципи наукового пізнання
3. Принцип детермінізму
4. Принцип відповідності
5. Принцип субсидіарності
6. Форми організації наукових досліджень
7. Відмінності між індивідуальною та колективною науковою діяльністю.
8. Форми організації наукових знань (факт, положення, поняття)
9. Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-дедукція, формалізація, ідеалізація.
10. Форми фінансування науково-дослідної діяльності

#### **Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості**

##### **використання**

1. Засоби наукових досліджень
2. Теоретичні методи наукових досліджень
3. Емпіричні методи наукових досліджень

4. Матеріальні засоби пізнання спостереження, вимірювання, експерименту.
5. Інформаційні засоби пізнання.
6. Математичні засоби пізнання.
7. Логічні засоби пізнання.
8. Мовні засоби пізнання.
9. Методи роботи з поняттями
10. Загальнологічні методи дослідження (аналіз та синтез; дедукція і індукція; аналогія; абстрагування та узагальнення)
11. Метод моделювання
12. Методи теоретичного та імпіричного дослідження
13. Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії).
14. Емпіричні методи наукових досліджень.

#### **Тема 4. Структура наукового дослідження**

1. Загальна структура наукового дослідження
2. Фаза проектування наукового дослідження
3. Технологічна фаза наукового дослідження
4. Рефлексивна фаза наукового дослідження
5. Візуалізація результатів наукового дослідження
6. Три основні фази наукового дослідження: проектування дослідження; проведення дослідження; оцінку і самооцінку, рефлексію його результатів.

#### **Тема 5. Підготовчий етап наукового дослідження**

1. Процес вибору теми наукового дослідження.
2. **Планування науково-дослідної роботи.**
3. Поняття актуальність, новизна і перспективність;
4. Можливість отримання від впровадження результатів дослідження значного технічного, економічного та соціального ефекту.
5. Формулювання назви наукового дослідження.
6. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження.

7. Складання плану наукової роботи.

### **Тема 6. Робота з науковою інформацією**

1. Основні джерела наукової інформації.

2. *Аналіз літературних джерел.*

3. Вивчення та обробка даних в сфері менеджменту.

4. Поняття про наукову інформацію.

5. Джерела інформації та їх використання науково-дослідницькій роботі.

6. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.

7. Плагіат та запозичення тексту, правила оформлення посилання на науковий текст.

8. Порядок оформлення бібліографії.

### **Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура**

1. Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом .

2. Структура наукового тексту .

3. Загальні вимоги до оформлення наукового тексту.

4. Основні правила оформлення цитат.

5. Правила оформляти посилання на джерела, які мають велику кількість сторінок.

6. Які вимоги до структури наукових статей, що входять до наукометричних баз.

7. Вимоги до наукової доповіді.

8. Вимоги до оформляти ілюстративного матеріалу (слайди), які супроводжують виступ доповідача.

### **Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту наукових робіт**

1. Основні ознаки наукової роботи.

2. Мова та стиль наукової роботи.

3. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження.

4. Вибір методів дослідження.

5. Опис процесу дослідження.



6. Формулювання висновків.

7. Кваліфікаційна робота магістра як самостійна науково-дослідницька робота (завдання, структура, вимоги та технологія підготовки, захист магістерської роботи)

### **Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження**

1. Основні форми апробації наукових досліджень

2. Експериментальне впровадження

3. Рівні впровадження результатів наукових досліджень

4. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств.

5. Менеджмент і маркетинг наукових розробок.

6. Сутність та відмінності видів наукової продукції: виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах, наукових, науково-практичних конференціях, наукова стаття.

7. Вимоги до рукописів наукових праць: структура, зміст, вимоги оформлення.

8. Визначення особливостей наукової мови.

9. Правила етикету цитування та посилань на використаний матеріал.

### **Тема 10. Академічна доброчесність.**

1. Академічна доброчесність.

2. Правила цитування на інформаційне джерело

3. Система законодавства у сфері авторського права.

4. Відкритий доступ до інформації.

5. Інформаційно-пошукові системи.

6. Рекомендації МОН України щодо впровадження забезпечення академічної доброчесності у ЗВО.

7. Академічна чесність у виконанні наукових досліджень.

8. Плагіат та його різновиди.

9. Інформаційна етика.

10. Авторське право та суміжні права.

## 11. Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили

## Типовий заліковий білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"

Семестр 9

Навчальна дисципліна Тренінг-курс Методологія наукових досліджень за фахом

### ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження.
2. Поняття про наукову інформацію.
3. Академічна доброчесність: поняття та принципи.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту  
Протокол № від „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Завідувач кафедри менеджменту \_\_\_\_\_  
(підпис)

Стоян О.Ю.  
(прізвище та ініціали)

Екзаменатор \_\_\_\_\_  
(підпис)

Дранус Л.С.  
(прізвище та ініціали)

**Проведення підсумкового контролю знань.** Результатом вивчення дисципліни виступає залік. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 70 балів. На заліку максимальна кількість балів - 30 балів.

Заліковий білет складається з трьох теоретичних питань, за правильну відповідь на питання студент отримує по 10 балів.

## 8. Методи навчання

Словесні: семінарське заняття (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, вирішення ситуаційних вправ), навчальна дискусія.

Наочні: спостереження, ілюстрування.

Практичні: вправи різних типів, ситуативне моделювання.

Репродуктивні: відтворення, бесіда.

Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: дедуктивні, індуктивні, конкретизація.

Методи стимулювання та мотивації навчання: дискусії (пізнавальні, навчальні), аналіз виробничих ситуацій, імітаційні вправи, рольове та ігрове моделювання.

Методи контролю: Опитування. Індивідуальні завдання. Взаємоконтроль (взаємооцінювання). Самоконтроль: рефлексія, самооцінювання, рецензування.

| ПРН   | Методи навчання   |
|-------|---|
| ПРН01 | пояснювально-ілюстративний метод, евристичний метод, дослідницький метод  |
| ПРН02 | репродуктивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод                                   |
| ПРН06 | метод проблемного викладу, репродуктивний метод, евристичний метод, дослідницький метод                                   |
| ПРН09 | репродуктивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод  |
| ПРН11 | пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод |
| ПРН13 | пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод |

## 9. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

| №        | Вид діяльності (завдання)                  | Максимальна кількість балів |
|----------|--|-----------------------------|
| <b>1</b> | <b>Відповіді на семінарських заняттях.</b> | <b>15</b>                   |
| <b>2</b> | <b>Виконання практичних завдань:</b>       | <b>55:</b>                  |
|          | Тема 1                                     | 2                           |
|          | Тема 2 (завдання 1, 2)                     | 3, 3                        |
|          | Тема 3 (завдання 1,2,3,4)                  | 2, 3, 4, 3                  |
|          | Тема 4                                     | 3                           |
|          | Тема 5                                     | 3                           |
|          | Тема 6(завдання 1, 2)                      | 2, 3                        |
|          | Тема 7                                     | 5                           |
|          | Тема 8                                     | 3                           |
|          | Тема 9 (завдання 1, 2)                     | 2, 10                       |
|          | Тема 10 (завдання 1, 2)                    | 2, 1                        |
| <b>3</b> | <b>Залік</b>                               | <b>30</b>                   |
|          | <b>Всього</b>                              | <b>100</b>                  |

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Практичні завдання оцінюються в залежності від складності та представлені в методичних рекомендаціях, що завантажені в систему Moodle.

**Поточний контроль** знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

**Проведення підсумкового контролю знань.** Підсумковий контроль проводиться у формі усного заліку. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 70 балів. На заліку максимальна кількість балів – 30 балів.

Заліковий білет складається з трьох теоретичних питань, за правильну відповідь на питання студент отримує по 10 балів.

### Критерії поточної оцінки знань студентів.

| <b>Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування</b> | <b>Критерії оцінки</b>  |
|--|---|
| 5  | В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.  |
| 4  | Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. |
| 3  | В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.  |
| 2  | Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.   |
| 1  | Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.  |
| 0  | Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.   |

## **10. Рекомендовані джерела інформації**

### **10.1. Основні:**

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А. Є. Артюхова. –Київ : Таксон, 2016. –234 с.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України / Міністерство освіти і науки України. –Київ, 2016. –41 с.
3. База даних „Законодавство України”. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
4. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : аналітична записка Міністерства освіти і науки України від 20.05.2020 № 1/ 9 263. –Київ, 2020. –8 с.
5. Довідник з академічної доброчесності / уклад.: В.Г. Гур'янова, Л.Т.Ониксимова, Н. В. Поберій; за заг. ред. Т. О. Маринич. –Суми: Сумський державний університет, 2018. –24 с.
6. Захист авторських прав від плагіату : монографія / за заг. ред. О.І.Харитоновой; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Одеська юридична академія». –Одеса : Юридична література, 2014. –211 с.
7. Кислий В.М. Організація наукових досліджень./Навч. посіб. Суми: Університетська книга. 2011. 224 с.

### **10.2. Додаткова:**

8. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. –Київ, 2019. –6 с.
9. Коротка інструкція користувача EndNote Basic. Пан Бібліотекар : Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. 2013. –URL: <http://bit.ly/2Fervjy>
10. Назаровець С. Коротко про Mendeley. –Київ, 2015. –URL: <http://bit.ly/2Hu4k5r>

11. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 №3792-ХІІ (чинний, редакція від 14.10.2020).
12. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. –URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
13. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 №1756(редакція від 30.12.2020).
14. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства науки і освіти України від 12.01.2017 No 40.
15. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 No1700-VII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
16. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. No 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
17. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 No 848-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
18. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. – Київ, 2019. –24 с.
- 19.Тогочинський О.М., Дрижак В.В. Практикум з курсу: «Основи наукових досліджень». Навч.-метод. посіб. Чернігів: Академія ДПіТС, 2019. 181 с.
20. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти : Лист МОН No 1/9-565 від 26.10.17 року [Електронний документ]. –URL: <http://bit.ly/2ocIDPD>

### ***Інформаційні ресурси***

Офіційний портал Верховної Ради України: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Болонська декларація // [www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/](http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/)

Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.



Режим доступу:

<http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-u-vishchikh-navchalnikh-akladakh/4688>